

Monumentnummer*: 514562

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82945/15

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Apeldoorn	Apeldoorn	Gelderland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Apeldoorn	Parken

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Apeldoorn	H			8558

Omschrijving**

Inleiding

Vrijstaande VILLA in een sterk door de Neo-Renaissance beïnvloede Overgangsarchitectuur. De villa werd rond 1900 gebouwd op de hoek van de Daendelsweg en de Emmalaan (toen Princesseweg). Emmalaan 1 maakt deel uit van een cluster panden, dat waarschijnlijk in één bouwcampagne en naar ontwerpen van dezelfde architect werd gerealiseerd in de omgeving van de Daendelsweg/Koninginnelaan/Emmalaan. Emmalaan 1 is de rijkst uitgevoerde variant, en bezit naast een complexe opzet verder alle elementen, die bij bovengenoemde huizen voorkomen, zoals gevels met gepleisterde hoeklisenen en blokken, zware geprofileerde segmentbogen en een bakstenen fries met gepleisterde blokken ter hoogte van de vensters.

Rond het huis bevindt zich een grote, schaars beplante, hoektuin met een smeedijzeren tuinhek op bakstenen voetmuur. In de tuin bevinden zich enkele monumentale bomen. Op de straathoek bevindt zich een grote linde.

Omschrijving

Het pand bezit een samengestelde plattegrond, in hoofdzaak bestaande uit een tweelaags rechthoekig blok met omlopend afgeplat schilddak. De voorgevel bezit rechts en de rechter zijgevel links risalerende geveldelen, die tezamen door het zelfstandige hoge schilddak de indruk van een hoektoren wekken. Aan de zijde van de Emmalaan bezit dit bouwdeel een uitspringende middenpartij met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

topgevel en erker met balkon. Tegen de achtergevel sluit een vijfzijdige tweelaags uitbouw aan, voorzien van een steekkap. De hoofdingang bevindt zich in de rechterzijgevel.

Het dak is gedekt met gesmoorde gegolfde Friese pannen en voorzien van een aantal oorspronkelijke dakkapellen met aan de voorzijde tweezijdig gesloten en overstekende spitsdaken met mastiekleien en pironen. Verder bezitten de dakkapellen houten pilasters en enkelruits ramen. De gevels zijn gemetseld in baksteen in kruisverband en voorzien van een gepleisterde plint, speklagen en geprofileerde gepleisterde waterlijsten onder de ramen in de eerste en tweede bouwlaag. Aan de bovenzijde sluiten de gevels af met een geprofileerde architraaflijst, een bakstenen siermetselwerkfries met gepleisterde blokken en een geprofileerde houten kroonlijst. De vensteropeningen sluiten af met segmentbogen met bakstenen kralen aan de onderzijde en uitspringende bakstenen lijsten aan de bovenzijde. De gepleisterde geboorte- en sluitstenen zijn geornamenteerd. De verdiept liggende boogvelden hebben siermetselwerk. De vensteropeningen hebben voornamelijk schuiframen met veelruits bovenlichten, waarin groen glas is aangebracht. De **VOORGEVEL** bezit rechts een breed risalerend bouwdeel, dat een uitspringende middenpartij bezit, waartegen in de eerste bouwlaag een ondiepe rechthoekige erker aansluit. Deze bezit in de voorzijde een brede vensteropening met geprofileerde gepleisterde lateibalk en een brede rode verblendstenen strek met gepleisterde geboorte- en sluitstenen. Het raamkozijn heeft twee tussenstijlen, geprofileerd kalf en drie enkelruits ramen met 8-en 4-ruits bovenlichten. Op de erker bevindt zich een klein balkon met moderne balustrade. Op het balkon bevindt zich een brede dubbele balkondeur met 16-ruits bovenlicht, gevat onder een brede geprofileerde korfboog met rijk siermetselwerk in het boogveld. Het hierboven naar opzij uitkragende muurwerk wordt bekroond door een tuitgevel met rechte hals en pinakel op de top. De gevel bezit getrapte gepleisterde beëindigingen, ongeprofileerde dekplaten en siervazen op de schouders. De bakstenen toppinakel bezit een console, enige sierlijsten en geprofileerde klauwstukken. In de topgevel bevindt zich een enkelruits raam met verblendstenen rondboog en een boogveld met siermetselwerk. Hieronder bevindt zich een gepleisterd veld, oorspronkelijk bestemd voor de naam van het huis of het bouwjaar.

De voorgevel bezit links een grote vijfzijdige serre met gepleisterde plint, houten stijlen met vellingkanten en basementen, die aan de bovenzijde aansluiten op een architraaflijst, een fries en een houten kroonlijst met druiplijsten en geprofileerde consoles. De voorzijde bevat twee enkelruits ramen (waarschijnlijk ter vervanging van een dubbele serredeur) met rijk gesneden bovenlicht met geprofileerde houten onderdelen en rijk gekleurd glas-in-lood. De schuine zijden bevatten enkelruits ramen met eenzelfde detaillering en bovenlichten met 8-ruits ramen. De brede zijgevels van de serre bevatten enkelruits ramen met 16-ruits bovenlichten. De serre heeft een lessenaarsdak dat aansluit op een klein balkon met gewijzigde balustrade. Op het balkon een tot raam gewijzigde balkondeurpartij met 12-ruits bovenlicht. De segmentboog boven dit bovenlicht is gewijzigd en deels gepleisterd.

De **RECHTER ZIJGEVEL** bevat links een breed risaliet met op de begane grond een breed kozijn met twee tussenstijlen, vast geprofileerd kalf en drie enkelruits ramen met 8- en 4-ruits bovenlichten. In de tweede bouwlaag bevinden zich twee gekoppelde schuiframen met 8-ruits bovenlichten. Rechts van het risaliet bevindt zich een getoogd ingangsportiek met hardstenen stoep en stoep treden, hardstenen neuten en onderdorpel en een kozijn met paneeldeur, smeedijzeren rooster en een bovenlicht met fraai glas-in-lood. Rechts van de portiek bevindt zich een T-schuifvenster met 10-ruits bovenlicht met daaronder een koekoek met een kelderlicht met diefijzers. De tweede bouwlaag heeft een driezijdig hangend erkertje met gesloten houten plint, enkelruits ramen met 6-ruits bovenlichten en schilddakje. Links hiervan een stolpraam met 12-ruits bovenlicht. Geheel rechts bevindt zich de zijgevel van de vijfzijdige uitbouw tegen de achtergevel. Deze gevel bezit in de eerste bouwlaag een ingang met stoep, paneeldeur met twee gietijzeren roosters, een geprofileerd kalf en een 8-ruits bovenlicht. Hierboven bevindt zich een T-schuifraam met 12-ruits bovenlicht. De **LINKER ZIJGEVEL** aan de Daendelsweg heeft rechts een risalerend muurdeel met eenzelfde indeling en ramen als in het linker deel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van de rechter zijgevel. Links van het risaliet bevinden zich twee stolpramen met 12-ruits bovenlichten. In de tweede bouwlaag bevinden zich twee dezelfde ramen.

Tegen de ACHTERGEVEL sluit links een vijfzijdige uitbouw aan en rechts een éénlaags uitbouw met balkon met houten balustrade met vellingkanten. In de eerste bouwlaag van het linker deel bevinden zich twee enkelruits ramen en diefijzers. In de zijgevel van de vijfzijdige aanbouw bevindt zich op het balkon een deur met veelruits bovenlicht. Voorts in de achtergevel twee ramen, waarvan het kleine bovenste raam een gepleisterde kroonlijst heeft. In de linker zijgevel van de éénlaags uitbouw bevinden zich twee enkelruits ramen en diefijzers. Rechts van deze uitbouw bevindt zich eenzelfde raam als in de linker zijgevel.

Van het oorspronkelijke interieur resteert weinig. Van belang zijn onder meer nog een tochtportaal met gestraald glaspaneel, voorstellende een vaas met palmtak en griffioenen. Ook in de nevenlichten en de getoogde bovenlichten bevindt zich gestraald glas. Deur met panelen en cirkelmotieven.

Waardering

VILLA in door de Neo-Renaissancestijl beïnvloede Overgangsarchitectuur uit de periode rond 1900

- Van architectuurhistorische waarde als goed en (vooral wat betreft het exterieur) gaaf voorbeeld van een in de Neo-Renaissancestijl gebouwde stadsvilla. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn onder meer de forse, gecompliceerde hoofdvorm met in- en uitspringende delen, het topgevelrisaliet en de geveldetailering met speklagen, profielstenen en metselmozaïek in de boogvelden. In de serre bevindt zich nog het oorspronkelijke glas-in-lood. Het huis vertoont in detailering overeenkomsten met andere panden in de nabije omgeving. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van de villawijk de Parken, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare villatypen, welke samen met de oudere en latere typen en stijlen zeer goed de ontwikkeling van de villabouw laten zien.

- Van stedenbouwkundige waarde door de situering op een groot hoekkavel en hierdoor van groot belang voor het straatbeeld van de Emmalaan en de Daendelsweg. Beide lanen bezitten nog een in vrij gave staat bewaard bestand aan historische huizen, die tezamen met de vele particuliere en openbare groenelementen een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand werd gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in grote villa's in ruim opgezette, romantisch aangelegde villawijken. De Parken behoort tot de grootste en oudste villawijken van dit type in ons land en de aanleg droeg er toe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument